



Monumentnummer*: 524325

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 24 juni 2002
Kadaster deel/nr: 22308/27

*Monumentnaam***

Drukkerij en Uitgeverij Wyt

*Woonplaats**

Rotterdam

*Gemeente**

Rotterdam

*Provincie**

Zuid-Holland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Pieter de Hoochweg	111		3024 BG	Rotterdam		
Dunantstraat	2		3024 BC	Rotterdam		
Dunantstraat	4		3024 BC	Rotterdam		
Dunantstraat	8		3024 BC	Rotterdam		
Dunantstraat	6		3024 BC	Rotterdam		

*Kadastrale gemeente**

Delfshaven

*Sectie**

F

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

1247

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

UITGEVERIJ annex DRUKKERIJ, gebouwd in opdracht van het familiebedrijf M. Wyt en Zonen in 1923-1925, naar Zakelijk Expressionistisch ontwerp van architect W. Kromhout Czn.

Omschrijving

De uitgeverij annex drukkerij Wyt, gesitueerd op de hoek van de Pieter de Hoochweg en de Dunantstraat is opgetrokken op een samenstel van een bijna vierkante en L-vormige plattegrond. Het ensemble is opgebouwd rond een betonskelet, de gevels zijn van baksteen met natuurstenen details. Het gebouw is geheel onderkelderd, het kantoorgedeelte bestaat uit drie bouwlagen en een kapverdieping en de drukkerij uit twee bouwlagen. Het kantoordeel is overkapt met een pannen schilddak, de drukkerij met een zeer laag zadeldak. De vensters zijn gevat

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



in stalen kozijnen en de bovenlichten zijn voorzien van een kleine roedenverdeling.

De gevel aan de Pieter de Hoochweg (25 m lang) bevat op de begane grond vijf grote rondboogvensters, waarvan de bovenlichten (in de rondboog) met kleine roedenverdeling. De rollagen boven de vensters zijn door siermetselwerk gearticuleerd. Aan weerszijden van de middelste drie vensters bevindt zich een smalle tussentravee. Hierin bevindt zich links een houten paneeldeur met klein venster en smeedijzeren traliewerk, waarboven een rechthoekig bovenlicht met kleine roedenverdeling. Deze deur voerde oorspronkelijk naar de redactieruimte van het "Dagblad Scheepvaart". In de rechter tussentravee bevinden zich op de begane grond twee kleine smalle vensters, waarboven eenzelfde bovenlicht als in de linker tussentravee. Op bovengelegen verdiepingen van de tussentraveeën kleine rechthoekige vensters. (Gewijzigd in linker vensteras op de eerste verdieping.) Op de eerste en tweede verdieping bevindt zich per vensteras één hoog rechthoekig venster met bovenlicht geflankeerd door twee veel kleinere smalle rechthoekige vensters. (Op de eerste verdieping is in de drie linker vensterassen deze raamindeling gewijzigd.) De middelste drie vensterassen hebben geknikte, puntvormige topgevels die elk een keperboogvormig venster met kleine roedenverdeling bevatten, omlijst met uitkragend siermetselwerk met natuurstenen sluit- en aanzetstenen. Ook de randen van de topgevels zijn afgewerkt met dito siermetselwerk. De smalle tussentraveeën hebben een rechte beëindiging met eenzelfde siermetselrand en elk een decoratieve smeedijzeren vlaggemasthouder op decoratieve console. Boven de uiterste traveeën is de pannen dwarskap zichtbaar. In een strook tussen begane grond en eerste verdieping stond oorspronkelijk boven de middelste drie rondboogvensters de firmanaam "DRUKKERIJ WYT EN ZONEN". (Tegenwoordig staat hier in een afwijkende belettering: "DRUKKERIJ WYT" "UITGEVERS WYT".) De voorgevel wordt verder verlevendigd door siermetselwerk en een reeks decoratieve natuurstenen consoles op uitkragend metselwerk. De rechter hoek van het pand is op de begane grond afgeschuind en bevat de oorspronkelijke ingang (met houten paneeldeur waarin een rechthoekig venster met smeedijzeren traliewerk) tot de boekhandel. Boven de ingang kraagt de gevel trapsgewijs weer uit tot het niveau van de belendende gevels. De hoektravee is hoger opgetrokken en heeft een rechte beëindiging met siermetselwerk. Op de eerste en tweede verdieping bevinden zich rechthoekige kleine vensters. Aan de gevel aan de Dunantstraat (60 m lang) wordt de overgang tussen het kantoorvolume (drie bouwlagen) en het drukkerijvolume (twee bouwlagen) gemarkeerd door een expressief torenachtig bouwvolume waarin zich op de begane grond de (voormalige) hoofdingang bevindt. Het geveldeel links hiervan bevat op de begane grond in het midden drie smalle rondboogvensters, waarboven drie rechthoekige vensters met kleine roedenverdeling. Aan weerszijden hiervan bevinden zich grote rondboogvensters conform die aan de Pieter de Hoochweg. Boven deze rondboogvensters staat in tegeltableaus respectievelijk "1804" en "1925". In de middelste travee van de eerste verdieping bevinden zich drie rechthoekige vensters (met bovenlicht). De overige vensters op eerste en tweede verdieping zijn conform die aan de Pieter de Hoochweg, alleen zijn de flankerende vensters in de middelste travee op de tweede verdieping breder. Deze middelste travee heeft een brede topgevel conform de topgevels aan de Pieter de Hoochweg.

De ingangspartij bestaat uit een dubbele houten deur met vensters met smeedijzeren siertraliewerk, te bereiken via een natuurstenen trap. Hierboven bevinden zich op de eerste en tweede verdieping smalle hoge rechthoekige vensters. Aan weerszijden van deze vensteras loopt de gevel min of meer trapsgewijs hoger op en wordt - iets terugliggend - bekroond met het ranke torenvolume met drie smalle rechthoekige vensters. De gevelbeëindigingen zijn met natuursteen afgewerkt. Deze ingangstravee wordt geflankeerd door twee smalle en eveneens hoger opgetrokken traveeën waarin zich op de begane grond nissen met dubbele houten deuren bevinden, vormgegeven conform de eerder beschreven hoekoplossing. In het metselwerk rond de ingangspartij is een subtiele verwijzing



naar het drukkerijwezen opgenomen doordat de vertandingen van de decoratieve metselpatronen als matrijsvormen zijn weergegeven. De gevel van het drukkerijgedeelte (34 m lang) rechts van de ingangspartij heeft een sobere utilitaire indeling. Op de begane grond bevinden zich twaalf rondboogvensters met bovenlichten die op de eerste en laatste na paargewijs zijn geplaatst. Op de eerste verdieping bevinden zich in eenzelfde ordening twaalf bijna vierkante vensters. Bovenaan de gevel een geprofileerde houten daklijst. Geheel rechts loopt de gevel door in een kort muurtje en hekwerk waarachter zich een kleine expeditiehof bevindt. De zij- en achtergevels hebben een sobere utilitaire vormgeving met rechthoekige vensters.

In het interieur bevindt zich in het verlengde van de oorspronkelijke hoofdingang een niet overdekte binnenplaats tussen de uitgeverij en drukkerij. Deze heeft behalve voor daglichttoetreding in zowel kantoor als drukkerij tevens een geluidsisolerende functie. In het interieur resteert in de hallen aan de Pieter de Hoochweg nog de oorspronkelijke betegeling met crèmekleurige tegels met geelzwarte decoratiebanden.

Waardering

Uitgeverij annex drukkerij Wyt, gebouwd in 1923-1925 naar Zakelijk Expressionistisch ontwerp van W. Kromhout Czn. is van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische en situationele waarde alsmede van belang binnen het oeuvre van architect W. Kromhout Czn.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Nijverheid

Functie

Drukkerij